

Ataakin te mane n tabui

Te kaotaota ibukia taan makuri man te Betebeke ao Timo-Reste

Terana te mane n tabui?

Te mane n tabui ke te 'tubwa' bon ana tititam Aotiteria ibukin aia mane ni bentin kaara aika a ritaaea. Ti te aekana ma Botaki n Tabui aika a waaki ngkai n te Betebeke.

Ngkana ko makuri i Aotiteria, ao e kabaka te maiti ae 10.5% am tia kamakuri man bom i rarikin kabakan bom ae e banin (man 1 Turai 2022). E kabakaki tibam nakon am tatabui, ike e tiku iai ni karokoa anaakina iroum ngkana ko a okira abam.

Imain uotakirakean am bubuti ni kan buta am mane n tabui, ao kakoaua moa ma am tia kamakuri ba a tia ni kabaka am bakamane ni kabane nakon am mane n tabui. E kabaekaki am tia kamakuri ba e na kabaka manen am mane n tabui ni katoa tenea te namakaina (iai taan kamakuri tabeman aika a kukurei ni kawekoa riki kabakana).

Ataia ba te bakamane are 10.5% e na raaraka 0.5% ni katoa ririki n 1Turai ni karokoa ae e roko n 12%.

N ningai ae I kona ni buta iai tibau?

E kona ni kabakaki am mane n tabui ngkana:

- ko a tia ni kitana Aotiteria
- tiaki kaain raoi Aotiteria ke Nu Tiran ngke, ke te tia maeka ngke a e matoa iaon Aotiteria.
- Ai akea iroum ana wisa Aotiteria ke aeken visa riki tabeua (ni ikotaki ma te wisa n neweaba)

Nanon Super = te mane n tabui i bukin taai aika a na roko

N na kanga n ana au mane n tabui ('Super')?

Ko kona ni buta am mane n tabui ngkana ko karokoa te beeba ni bakamane ae te 'DASP' ke Te Bakamane n Tabui ni Kitanakin Aotiteria, ngkana ko kariaiakaki n itera aika 4 maitia. I bukin rongorongon riki te kariaiakaki anne ao nakon: www.bit.ly/EligibilityforDASP

n te intanete rinanon Aobitin te Angabwai i Aotiteria

N ataakin manin am kabanea ni kare ke n angamane, ao e kona ni kawakinaki am mane n tabui iroun am botaki n tabui ke n Aobitin te Angabwai i Aotiteria (ATO).

Te kawai ae te kabanea ni bebete bon uotakirakean te DSP rinanon ana tititam te ATO iaon te intanete ae akea boona. Taiaoka nora: <https://bit.ly/DASP-online-application>

Iai riki rongorongo n ana uebsite te ATO. Taiaoka nora: www.bit.ly/Temporaryresidentsandsuper

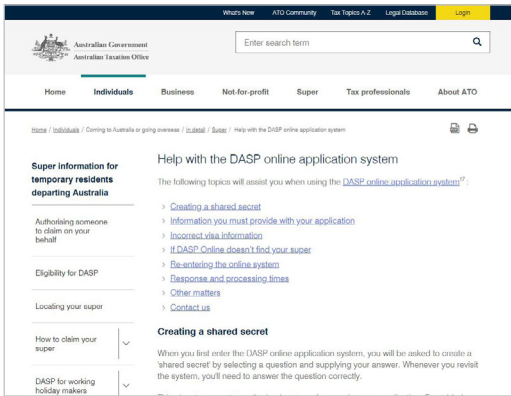
Ngkana ko aki kona ni buta am mane n tabui n te intanete

Ngkana ko aki kona ni buta am mane n tabui n te intanete, ko kona n uotarake am bubuti ibukin am DSP ae e koreaki taekana n te booma, ma ko riai ni kaboangana te booma ae e kariaiakaki ni kaeineta ma te tabo are e kawakinaki iai am mane n tabui. I bukin kabaninan riki rongorongona, nakon: www.bit.ly/Howtoclaimsuper

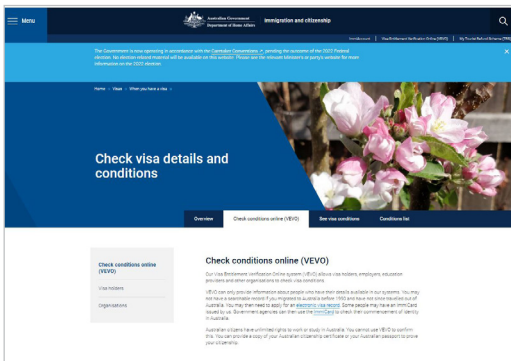
Ngkana e raka am mane n tabui ae ko na butia iaon \$5000 ko riai naba ni bubuti ibukin te kariaiakaki man te Botaki n imikuraeition n te booma ae (booma 1194) rinanon te Tebatemete n Aaba Inanoa. Te kabanemane iaon te waaki aio bon \$55. I bukin rongorongona ae e banin nakon: <https://immi.homeaffairs.gov.au/form-listing/forms/1194.pdf>

◀ Ko riai ni Kanako am bubuti rinanon ana uebsaaita te ATO iaon: www.bit.ly/DASP-online-application Iai naba ana wideo te ATO uebsaite ae e kaota nakaoim arom ni kabongana te DASP. I bukin aei ao nakon: www.bit.ly/Tempory-residents-super

Nanon te DASP= Te Kabakamane n Tabui ni Kitanakin Aotiteria

Kariniko n te [DASP Onraain](#) ngkana ko bon mena i Aotiteria ao moana am waaki i bukin butan manen am mane n tania

Kakoauaa ba e bane ningai tain am visa n ana [uebsaaita Aaba Inanoaa](#)

E kanga aron DASP Aonraain ni karaoa ana makuri?

Ko kona ni karaoa am DASP akaunti imain ae ko kitana Aotiteria. Moana am bubuti i bukin am kan bumane man am mane n tabui ni menam i Aotiteria nakon te DASP Aonraain ao ni karika iai te 'karaba ae e tibaaki'. Ko kona n okira te DASP Aonraain ni kabobonga am kan bumane ngkana ko a okira abam, ao ngkana e a bane tain am wisa ke e a tia ni kamaunaki.

I bukin rongorongoro riki iaon te karaba ae e tibaaki nakon:
www.bit.ly/Creating-shared-secret

Ko na kainnanao te kombiuta ao te intanete ni mwengam ni karokoa am bubuti ni kan buta am mane n tabui (DASP) n te aonraain. Ko kona ni karina manen am bubuti n te DASP nakon am akaunti n te bangke i Aotiteria.

N na kanga n ataia ba e a bane tain au wisa?

Imain kitanakin Aotiteria, ataia raoi ba e na bane n ningai tain am wisa. E kona naba ni karekea am tia kamakuri. Ke ko kona ni kariniko n te tititam ae Kakoauaan Karekean te Wisa i Aonraain (VEVO ke te Visa Entitlement Verification Online.)

Ko kona ni karekea rongorongona ae e banin iaon:

<https://immi.homeaffairs.gov.au/visas/already-have-a-visa/check-visa-details-and-conditions/check-conditions-online>

Ataia ba: ko ti kona n ana manen am mane n tabui ngkana ko a tia ni kitana Aotiteria ao e a tia ni bane tain am wisa ke ni katokaki. Ko aki kona ni katoka korakoran te wisa ngkana iai maiuna ae iaan ó te namakaina.

Tera arou ngkana iai au wisa ae a maiti ririki ni kanoana?

Ngkana te tia makuri ae ko ira angin te tai ngke, ma am wisa ae a maiti ririki ni kanoana, ko aki kona ni buta am mane n tabui ni karokoa ae ko okira abam n te kabanea n tai ao e a tia ni bane tain am wisa. BON TAI katoka maiun te wisa ae a maiti ririki ni kanoana ni karokoa ae e a toki am makuri ni kabane i Aotiteria. Ngkana ko karaoa anne ao ko na kabaka boon te wisa ae e boou ngkana ko a manga oki, ao e kona n aki kariaiakaki.

E kanga ni kabakaki manen te DASP?

Ni bon arona, e kona ni kabakaki manen te DASP i nanon 28 te bong i muin rokon te bubuti. Te bubuti ibukin te kabakamane ae e aki tabanin raoi kanoana ke n aki irianaki ma beebea ni kakoaua, e kona ni waeremwe karaoana. Kakoauaa raoi ba e tabanin raoi kanoan am bubuti.

E kona am bumane man am mane n tabui ni kabakaki nakon te **akaunte ni bangken Aotiteria** teuana ao ni kanakoaki nakoim n te mane n Aotiteria, ke e kona naba ni kabakaki n te kaewe mane i marenaia aaba (ti ibukin kabonganakin te mane). A bati banken tinaniku aika aki butimaea te tieke (checks) n Aotiteria ao tabeua botaki ni mane tinaniku a aki rinanon aekan karaai mane aika 3 aikai. Taratara te kawai ni kabakamane ae te kabanea n tamaroa i bukin am mane n tabui ao boon kabonganakia. Ngkana ko rineia ba e na karinaki am mane n tabui n am

akaunti ma bangken Aotiteria teuana, ko **RIAI** ni kauka am bangke akaunti anne.

Ngkana ko aki bubuti te kabakamane iaan te DASP i nanon ó te namakaina imain ae e bane tain am wisa, e kona an mane n tabui ni kaeweaki nakon Aobitin te Angamane (ATO) ike e na tauaki iai ni karokoa anaakina iroum. E ti kona ni kabakaki nakon te akaunte ni bangken Aotiteria teuana te mane n tabui ae e tauaki n te ATO.

E kanga n anaaki te angabwai ke te taekiti iaon te DASP?

E a kaman anaaki te angabwai man te DSPS imain rokona iroum, tao n te maiti ae 35%-45%. Ko na anganaki muin te bakamane ae e kaotaki iai te maiti n angabwai ae e tauaki man te DASP ao te maiti ae e kabakaki nakoim.

Baikara rongorongo aika I kainnanoi ngkana I kan buta manen am mane n tabui man te DASP?

Rongorongom boni ngke

- Namban te baaire n angabwai i Aotiteria
- aram
- am bong ni bung
- am atureeti ngkana ko okira abam
- namban am tareboon ngkana ko a okira abam
- am emeeri
- te kabanea n tabo ae ko tiku iai i Aotiteria

taekan am mane n tabui

- aran am mane n tabui
- ana namba ni bitineti am kai n tabui i Aotiteria (ABN)
- ana akaunti am mane n tabui

taekan am tia kamakuri

- namban ana bitineti am tia kamakuri i Aotiteria
- aran ana bitineti
- ana atureeti ana bitinet
- bongin am tai ni kamakuraki

beebea ni boutoka

- Beeban taekam aika a kakoauaki ngkana e raka maitin mane n tabui iaon \$5000
- te kaobi iaon taekan am akaunti n te bankebangke i Aotiteria i bukin te akaunti are e na kabakaki nako iai am mane n tabui

kaobi ni kakoaua ni kakoauan beeba ni kikina

Ngkana e raka am mane n tabui iaon \$5000 ke iaona riki, ao e kona ni kainnanaaki beeba ni kikina aika a tia ni kakoauaki. Naron namban te baatibooti, te aba ae e oti n te baatibooti ao tokin tain te baatibooti. Ke tao n tangiraki naba am raaitienti ni kabuti ka, ke te kaati ni kikina (ID).

Iai kaetieti i bukin te kona n tuoi beeba ni kakoaua. E bebeta riki kakoauan beeba ngkana kon bon mena i Aotiteria. Reitaki ma am botaki n tabui imain kitanakin Aotiteria ni kamatoa ba aekan beeba ra aika ko na kainnanoi. Ko kona naba ni kakoauaa ma am tia kamakuri ba a na kanga ni kakoauaki kanoan beeba akanne.

Ko kona naba ni kakoauai beeba ni kikina ngkan ko a okira abam. Aikai aomata aika a kariaiakaki ba a na kakoauai kanoan am beeba ni kikina i tinanikun Aotiteria

- bakuakun te tua
- taan makuri n ana embatti Aotiteria ae te kabanea ni uakaan
 - te embatti
 - te ai komition
 - te konsurate – ni ikotaki ma konsura aika a kairaki i rouia ana kontura 'Austrade' aika a anganano.

Te tia kakoaua ae e tei i matam boni ngaia te tia kakoauaa ba kaobin beeba nako a bon eti ao bon moan kaobi.

Ko kainnanao riki te buoka?

Ngkana ko kainnanao riki te buoka ao kabobonaga am DASP n te onraain

- tarebonia te ATO iaon (13 10 20) imarenan 8: 00 ke
- tarebonia te ATO iaon (+61 2 6216 1111) imarenan 8:00 n te ingabong ao 5:00 n te bakantaai n Tain Aotiteria Mainiku ni Kabuta
 - Ngkana ko kan taetae n te taetae riki teuana i rarikin te taetae ni imatang, ko kona n tarebonia te tiweti n Raitaeka ao ni kabarataeka ke te TIS National iaon (+61 3 9268 8332) ao bubuti reitakim ma ATO n te taetae ae ko nano iai.

- emeeri (DASPMail@ato.gov.au) - taiaoka ataia ba e aki mano te kawai n reitaki aei ao e kona n raka iaon 28 te bong imain reken te kaeka mai iai. Ko riai n anga te rongorongo ae e oti i nano ikai ngkana ko emeeri nakon te ATO:
 - aram ae e banin
 - am bong ni bung
 - te aba ae e makoro n te baatibooti
 - namban te baatibooti
 - namban te tareboon ao te emeeri atureeti
 - am kabanea n tabo n tiku i aotiteria
 - aran am mane n tabui (ngkana e ataaki)
- nakon ana uebeniba ATO ae e koreaki iai taekan ana tititam ni bubuti te DSAP n te onraain ae: (<https://www.ato.gov.au/Individuals/Super/Temporary-residents-and-super/>)
- reitaki ma am botaki ni mane n tabui - iai rongorongon te DASP n te onraain irouia angiaa botaki aikai, ke ko kona ni bon tarebonia te DASP.
- taetae ma am tia kamakuri ae e kona ni buokiko.

